

Zakład Karny w Rawiczu - opis jednostki

Rys historyczny

Zakład Karny w Rawiczu jako jednostka więzienna funkcjonuje od 1819 roku. Został utworzony decyzją władz ówczesnego zaboru pruskiego w miejsce poddanego likwidacji klasztoru Franciszkanów Braci Mniejszych. Podczas zaborów funkcjonował w systemie więziennym zaboru pruskiego.

Po odzyskaniu niepodległości rawicka jednostka nadal pełniła swoją funkcję, lecz już jako więzienie polskie. W okresie międzywojennym Rawicz cieszył się ponurą sławą ciężkiego i represyjnego więzienia. Podczas okupacji niemieckiej 1939–1945 więzienie służyło władzom okupacyjnym. Było to tzw. "więzienie ciężkie" (Zuchthaus), przeznaczone dla mężczyzn skazanych na długoterminowe kary pozbawienia wolności i kary obozu karnego z okręgów Wyższego Sądu Krajowego w Poznaniu, ośmiu sądów krajowych w Kraju Warty (Warthegau): w Poznaniu, Gnieźnie, Inowrocławiu, Kaliszu, Lesznie, Łodzi, Ostrowie Wielkopolskim i Włocławku oraz 72 sądów obwodowych Kraju Warty. Ponadto z 21 sądów krajowych III Rzeszy. Przechowywano w nim głównie więźniów przewidzianych do umieszczenia w obozach koncentracyjnych.

Po zakończeniu II wojny światowej więzienie rawickie przejęły władze Polski Ludowej. W ZK Rawicz więziono wielu działaczy podziemia niepodległościowego, w tym żołnierzy Armii Krajowej. Ta sytuacja trwała do 1956 roku, kiedy w wyniku ogłoszonej amnestii z rawickiej jednostki zwolniono więźniów politycznych.

Zakład Karny w Rawiczu dzisiaj

Zakład Karny w Rawiczu jest jednostką typu zamkniętego przeznaczoną dla skazanych dorosłych odbywających karę pozbawienia wolności po raz pierwszy i dla młodocianych. Posiada wydzielony oddział aresztu śledczego, a także oddział terapeutyczny przeznaczony dla skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo, w tym objętych programem terapii dla sprawców przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, popełnionych w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych oraz dla skazanych uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych. Oddział Terapeutyczny jest jednym z najstarszych i największych tego rodzaju oddziałów w Polsce. Przeznaczony jest dla 208 osadzonych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie terapeutycznym. Pojemność jednostki obecnie wynosi 841 osadzonych.

Działalność penitencjarna i terapeutyczna

Na terenie Zakładu Karnego w Rawiczu znajdują się warsztaty terapii zajęciowej, istnieje więzienny dom kultury, prowadzone są nowoczesne formy oddziaływań penitencjarnych i terapeutycznych. Realizowanych jest kilkanaście programów resocjalizacji. W Zakładzie Karnym w Rawiczu organizowana jest największa "zamknięta" impreza biegowa w kraju - półmaraton Złota Setka "Bieg ku wolności" - odbywa się rokrocznie.

Około 1/3 populacji skazanych jest zatrudniona przy pracach porządkowych, pomocniczych i u kontrahentów zewnętrznych. Na terenie jednostki funkcjonuje Centrum Kształcenia

Ustawicznego, które kształci w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz na poziomie ponadgimnazjalnym, tj. w ramach liceum ogólnokształcącego. Objętych nauczaniem jest kilkadziesiąt osób.

Działalność na rzecz społeczności lokalnej

Zakład Karny w Rawiczu prowadzi szeroko zakrojoną działalność na rzecz społeczności lokalnej. Skazani uczestniczą w akcjach dobroczynnych, przekazują wytwory swojej twórczości na cele społeczne, współorganizują imprezy dla osób potrzebujących, wspierają schroniska dla bezdomnych zwierząt.

Pamiętamy o historii

Więzienie w Rawiczu zostało uruchomione na przełomie 1820/21 roku w budynkach opuszczonego przez o.reformatów klasztoru. Od samego początku aż do 1956 roku było więzieniem ciężkim, przeznaczonym dla więźniów politycznych. W okresie II Rzeczypospolitej przebywali tutaj komuniści m.in. Bierut, Nowotko, Finder, Buczek. Okres II wojny światowej to represje i eksterminacja Polaków w rawickim Obozie Karnym. Okres stalinowski to kolejna fala prześladowań. Przebywali tutaj Kazimierz Pużak, Stanisław Skalski, Wiesław Chrzanowski, Władysław Bartoszewski, Kazimierz Moczarski, Wojciech Borzobohaty, Władysław Siła-Nowicki i wielu innych wybitnych Polaków